

нових завдань учень знаходить завдяки розв'язанню пізнавальних завдань);

– проблемний (учень усвідомлює проблему і знаходить шляхи її розв'язання);

– інтерактивні (активна взаємодія всіх учнів, в ході якої кожний школяр осмислює свою діяльність, відчуває успіх).

Правильний вибір методів відповідно до цілей та змісту навчання, вікових особливостей учнів, сприяє розвитку пізнавальної активності та пізнавальної самостійності учнів, а також підвищує інтерес учнів до природознавства, виробляє вміння та навички використовувати набуті знання на практиці, спонукає учнів до самостійної діяльності, формує світогляд.

Активізація пізнавальної діяльності учнів є багатоаспектним питанням. Її характерними рисами на уроках природознавства в початковій школі є підвищення рівня пошукової активності та креативності учнів. Це можливе завдяки вдосконаленню змісту запропонованого для вивчення матеріалу, подання його в доступній, цікавій для учнів формі, в якій відображається практичне значення явищ та фактів, які вивчаються. Такі завдання, спонукають учнів застосовувати отримані знання в життєво-практичних ситуаціях, формують прикладні компетентності.

Отже, активізація пізнавальної діяльності створює умови для самореалізації учнів, сприяє підвищенню теоретичних знань, розвитку уваги, пам'яті, інтелектуальних здібностей, критичного мислення.

ВИБІРКОВА САМОПРЕЗЕНТАЦІЯ КОМУНІКАНТІВ У СОЦМЕРЕЖАХ

Гринчук Н.В., Петришина О. І.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

Розвиток суспільства відбувається під впливом глобалізаційних процесів, у тому числі увиразнення ролі інформаційних технологій. Внаслідок цього великого значення набуває

віртуальне спілкування, яке змінює свідомість особистості, формує новий мережевий образ мислення й існування. Тож актуальності набуває вивчення специфіки онлайн-комунікації, різних її форм, типів тощо.

Мета нашого дослідження – описати соціальну ідентифікацію та псевдоблизькість комунікантів у віртуальному світі.

Джерельною базою послужило живе спілкування у соціальній мережі Інстаграм.

Інтернет-мережа – динамічне середовище, в якому відбуваються зміни на різних рівнях. Н. Г. Грабар розглядає інтернет як особливу сферу віртуального чапростору, яка сприяє взаємодії та додає можливості комунікації. Автор зазначає, що мережа стала посередником з особливими властивостями, такий собі світ, сформований Інтернет-спілкуванням, який має свої специфічні якості [1, с. 2].

Справді, найпопулярнішою мережею сьогодення є Інстаграм. Вона базується на обміні інформацією, фотографіями, дозволяє користувачам публікувати дописи, створювати блоги, писати коментарі, в яких досить часто ведеться обговорення. Багато користувачів використовують Інстаграм з метою розвитку бізнесу.

У віртуальному середовищі людина може бути ким захоче, виглядати як завгодно, змінювати образ, статус, навіть стать, словом, у неї немає обмежень, характерних для реального світу. Тому досить часто блогери-початківці або блогери-мільйонники займаються самовдосконалення, щоб стати прикладом для свої підписників та зацікавити їх.

Люди у соцмережах здатні проявляти тенденцію до перебільшення власних якостей. Це часто набуває форми ідеалізації, якщо первісні думки, наміри, сподівання щодо іншої особи є прихильними. Виникає ефект соціальної ідентичності.

Якщо будь-кого з нас запитати «Хто ти?», ми зазвичай почнемо з того, що віднесемо себе до певних формальних або неформальних соціальних груп. Тобто самовизначення відбувається насамперед через розуміння себе і свого місця в суспільстві.

Усвідомлення особою своєї належності до різних

соціальних груп, які вона сприймає як «свої», називають соціальною ідентичністю, а соціальна ідентифікація – це ототожнення себе з певними ознаками, притаманними тим соціальним групам, до яких людина хоче належати або вже належить; це процес прийняття групових звичаїв, норм, установок і кодів поведінки [2, с. 8].

Американський професор із соціальної комунікації Джо Волтер стверджує, що за допомогою вибіркової самопрезентації в соцмережах, люди мають можливість справити і тривалий час підтримувати якнайкраще враження про себе. Це відбувається тому, що вони можуть писати про свої найпривабливіші якості, чесноти, міркування і вчинки, не турбуючись про невідповідність із своєю зовнішністю, непослідовними діями або уточненнями третіх осіб, які знають їхні недоліки. Дослідник визначає вибірккову самопрезентацію як позитивне представлення себе в мережах без застережень невідповідності, що забезпечує можливість людям створювати якнайбільш приємне враження. Маркери, які засвідчують вибірккову самопрезентацію: *Я щаслива мама!*, *Я господиня*, *Спорт завжди зі мною*, *Щаслива я*, *Моя суперсім'я* тощо.

Якщо особистість у своїх дописах вказує на свої успіхи чи думки, то коментарі розділяться на активні та пасивні. Наприклад, блогер напише: *Сила жінки в слабкості. Раніше ніколи не надавала цій фразі уваги. Я завжди була сильною жінкою. Брала на себе забагато всього. Але так не можна! Потрібно бути для своїх чоловіків слабкою, маленькою, ніжною коханою, про яку хочеться піклуватися, оберігати та допомагати.* Частина підписників у відповідь формулює положення, які відображають атрибуцію схожості: *От ніби про мене! Дуже мудро написано!*», *«Погоджуюсь з тобою!»*, *«Розділяю твої погляди!»*, *«Ваші слова мені дуже близькі, все вчуся легкості та слабкості і т.ін.* Друга частина займає нейтральну позицію, не висловлюючи власної думки.

Псевдоблизькість онлайн дуже цікавий феномен міжособистісної комунікації. У віртуальному житті люди більше спілкуються, обмінюються інформаціями, а коли приходить момент зустрічі в реальності, то уникають спілкування або не знаходять тем для розмови. У гіршому випадку навіть не

вітаються. Тому основними ознаками приватного спілкування в Інстаграмі визначають: гіперперсональний підхід, вибіркова само презентація, відкритість, позитивність тощо. Плануємо описати ці особливості у подальших дослідженнях.

Список використаних джерел

1. Грабар Н. Г. Соціально-психологічні проблеми спілкування у віртуальній реальності [Електронний ресурс]. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2012. № 3-4. С. 82-85. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2012_3-4_13
2. Васильків І. Д. Громадянська освіта: підручник. Тернопіль: Астон, 2018. 256 с.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ НАСТУПНОСТІ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ЖИВОЇ ПРИРОДИ У ПОЧАТКОВІЙ ТА ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

Мединська М. М., Жирська Г. Я.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

В умовах євроінтеграційних процесів, які відбуваються сьогодні в Україні, важливою проблемою стає проблема реформування загальної середньої освіти на засадах Концепції Нової української школи. Виклики часу зумовили розроблення такої освітньої парадигми, яка проголошує збереження цінностей дитинства, необхідність гуманізації навчання, особистісного підходу, розвитку здібностей учнів, створення навчально-предметного середовища, що в сукупності забезпечують психологічний комфорт і сприяють вияву творчості школярів різного віку [1].

Така освітня парадигма повністю стосується вивчення живої природи, оскільки природознавча компетентність є однією з ключових і формується на різних навчальних предметах в усіх ступенях загальноосвітньої школи – початковій, основній, старшій. Біологічний компонент освітньої галузі «Природознавство» забезпечує засвоєння учнями основної школи знань про закономірності функціонування живих систем, їх